Capes de pintura, anys (trenta) i memòria

Xavier Escribà exposa a la Fundació Valvi de Girona 'Moments vitals', en què recull tres dècades de trajectòria i recerca pictòrica

Encara que es va formar en belles arts a Barcelona i a París i va començar partint de la idea tradicional de buscar la imatge amb què identificar-se, Xavier Escribà (París, 1969) es va adonar ben aviat que mai no la trobaria, per molt que s'hi escarrassés. Ja podia pintar una i cent imatges, com explica Enric Tubert, historiador de l'art i gran coneixedor de la seva obra, que Escribà no quedaria mai satisfet, perquè ja intuïa que allò realment interessant passava als marges de la peça, allà on s'acumulava la memòria de cadascuna de les capes afegides.

A partir d'aquesta intuïció, aquell jove artista, que aleshores tenia 24 anys, no tornaria a perseguir la imatge sobre la tela, sinó que articularia el seu treball al voltant d'una recerca pictòrica contemporània, que qüestiona els fonaments mateixos del llenguatge pictòric amb l'objectiu de reivindicar la llibertat de representació. Aleshores emprendria un procés creatiu que el portaria a jugar amb elements numèrics –com si d'una càbala es tractés– i a convidar l'atzar a dir-hi la seva, sempre amb el temps com a aliat. El resultat: masses volumètriques resultants de la superposició i empremtes de cada capa que representen els anys, teles que esdevenen un organisme viu.

I ja n'han passat trenta, d'anys, des que aquest artista, que viu i treballa a l'Alt Empordà (té el taller a Masarac), es va enfrontar amb la tela i va emprendre una lluita per transcendir-la fins a guanyar-li la partida. Ara, tot rescatant de l'armari algunes obres primerenques, repassa a la Fundació Valvi [http://fundaciovalvigirona.blogspot.com/p/exposicions.html] de Girona la seva trajectòria artística amb una exposició titulada Moments vitals. Recorregut de 30 anys de pintura, que recull obres representatives d'aquesta "persistència en l'exercici d'interrogar-se sobre allò que té la pintura de fascinant i que resulta difícil de discernir", indica Tubert.

Estructurada en cinc blocs, l'exposició ens permet il·lustrar aquest procés de recerca centrat en la pintura. Tot just entrar a la galeria, hi destaquen els cromatismes resultants de les primeres escomeses i ferides als quadres d'aquella etapa més clàssica. Peces pertanyents al període dels primers anys de formació, 1989-1991, com Autoretrat (1990), en el qual l'artista ataca la tela amb el pinzell i, com ell mateix explica, amb els colzes i l'avantbraç, "una i cent vegades", ja d'una manera incipient, cercant alguna cosa més enllà del llenç. "M'ha sorprès que s'articulen prou bé sobre el bastidor. Encara, però, havia de travessar el mur", recorda Escribà.

D'aquesta segona fase, per paradigmàtica, hi trobem Avant París (1992), una gran tela vermella en què destaquen les mans de l'artista en groc marcades talment com si topessin amb la superfície plana mentre buscaven una sortida. A París-Barcelona (aller-retour) (1993), tot i que encara és una tela muntada sobre un bastidor, ja hi ha voluntat de perforar-la, d'explorar què hi ha a l'altra banda, de substituir les imatges pintades per forats, "traus que violenten el suport i en mostren les entranyes, com si cerqués l'enigma que amaga la peça", en paraules també de Tubert.

A partir d'aquí, el bastidor desapareix o, més ben dit, Escribà se n'allibera. Com a Cara i creu pictòric (2002), en què fragments de la tela, ordenats parell-imparell de cara i creu, es despleguen estripats en ordre numèric per la paret. O, ja més endavant, els fragments de l'autoretrat D'on venim, on som, d'una vida (la seva) resolta en un

llarg filferro cromàtic.

Fins a arribar a les obres més actuals, en què tendeix a una certa austeritat i al monocromatisme, com es pot apreciar en les impactants Àngels –teles que l'artista ha fet volar, literalment, i en caure els ha acabat de donar forma i volum–. "M'hi sento molt a gust, en aquesta etapa. Malgrat que les tituli amb un nom que podria fer intuir un component religiós, bé és cert que la meva feina i el meu compromís artístic tenen un punt de vot de fe."

L'exposició es pot veure fins al 6 de març.

Publicat a:
-El Punt Avui. Girona 15-02-2021, Pàgina 59
-El Punt Avui. Nacional 15-02-2021, Pàgina 51

Font del document:
http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/1923447-capes-de-pintura-anys-trenta-i-memoria.html